

opusdei.org

# Posolstvo Svätého Otca Františka na Pôstne obdobie 2016

„Milosrdenstvo chcem, a nie  
obetu“ (Mt 9, 13) Skutky  
milosrdenstva na ceste svätým  
rokom

08.02.2016

1. Mária, obraz Cirkvi, ktorá hlása  
evanjelium, pretože je sama  
preniknutá evanjeliom

V bule, ktorou sa vyhlasuje  
mimoriadny Svätý rok  
milosrdenstva, som vyzval k tomu,

aby sa „Pôstne obdobie svätého roka prežívalo ešte intenzívnejšie ako čas vhodný na slávenie a zakúšanie Božieho milosrdenstva“ (Misericordiae vultus, 17). Výzvou na pozorné počúvanie Božieho slova a povzbudením k iniciatíve „24 hodín pre Pána“ som chcel zdôrazniť prvotnosť meditatívneho počúvania Božieho slova, osobitne toho prorockého. Božie milosrdenstvo je ohlasovaním svetu; ohlasovaním, ktoré má každý kresťan osobne zakúsiť.

Po tom, ako Mária prijala od archanjela Gabriela radostnú zvesť, v prorockom hymne Magnifikat ospievala milosrdenstvo, ktorým si ju Boh vyvolil. Tak sa Panna z Nazareta, Jozefova snúbenica, stala obrazom dokonalej Cirkvi, ohlasujúcej evanjelium, pretože ona sama bola a stále je evanjelizovaná skrze pôsobenie Ducha Svätého, ktorý jej

panenské lono urobil plodným. V proročkej tradícii sa milosrdenstvo – už aj na etymologickej úrovni – úzko spája s materským lonom (rachanim – rechem), ako aj s veľkodušnou, vernou a súcitnou dobrotou (chesed), ktorú nachádzame v manželských a rodinných vzťahoch.

## 2. Božia zmluva s ľuďmi: dejiny milosrdenstva

Tajomstvo Božieho milosrdenstva sa zjavuje v dejinách zmluvy medzi Bohom a jeho ľuďom Izraelom. Boh sa stále prejavuje ako bohatý na milosrdenstvo, pripravený zaobchádzať so svojím ľuďom veľmi nežne a súcitne za každých okolností, no zvlášť v dramatických chvíľach, keď ľudská nevernosť narúša puto Zmluvy, ktorá potom musí byť v spravodlivosti a pravde ešte pevnejšie potvrdená. Ide o skutočnú lúbostnú drámu, v ktorej Boh zohráva rolu zradeného otca a

manžela, pokým Izrael hrá neverné dieťa a manželku. Práve rodinné obrazy – aké vidíme u proroka Ozeáša (porov. Oz 1-2) – vyjadrujú, do akej miery si Boh želá byť spojený so svojim ľuďom.

Táto lúboštná dráma vrcholí pri vtelení Božieho Syna. V ňom Otec vylieva svoje nekonečné milosrdenstvo až tak, že sa stáva „vteleným milosrdenstvom“ (Misericordiae vultus, 8). Ako človek je Ježiš z Nazareta pravým synom Izraela so všetkým, čo s tým súvisí; stelesňuje dokonalú poslušnosť, ktorú od každého Izraelitu vyžadovala Šema, predstavujúca aj dnes srdce Božej zmluvy s Izraelom: „Počuj, Izrael, Pán je náš Boh, Pán jediný! A ty budeš milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou“ (Dt 6, 4-5). Ako Boží Syn je Ženíchom, ktorý robí všetko preto, aby získal lásku

svojej Nevesty, s ktorou ho spája nepodmienečná láska, ktorá sa stáva viditeľnou na večnej svadobnej hostine.

Toto je pulzujúce srdce apoštolskej kerygmy, v ktorej Božie milosrdenstvo zaujíma centrálnu a základnú miesto. To je „nádherná spásonosná Božia láska, ktorá sa prejavila v ukrižovanom a vzkriesenom Ježišovi Kristovi“ (Evangelii gaudium, 36), prvé ohlasovanie, ktoré „treba vždy znovu rozličnými spôsobmi počúvať a stále nanovo ohlasovať počas katechézy, rozličnými formami, vo všetkých etapách a vo všetkých situáciách“ (tamže, 164). Milosrdenstvo teda „vyjadruje spôsob Božieho zaobchádzania s hriešnikom, ktorému ponúka poslednú možnosť, aby sa spamätal, obrátil a uveril“ (Misericordiae vultus, 21), a tak s ním znovu nadviazal vzťah. V ukrižovanom

Ježišovi ide Boh tak ďaleko, že chce dosiahnuť i toho najvzdialenejšieho hriešnika práve tam, kde zblúdil a vzdialil sa od neho. A robí to s nádejou, že tým obmäkčí zatvrdnuté srdce svojej Nevesty.

### 3. Skutki milosrdenstva

Božie milosrdenstvo premieňa ľudské srdce, a umožňuje mu zakúsiť vernú lásku, čím ho robí schopným milosrdenstva. Ide o zakaždým novým zázrak v živote každého z nás, keď Božie milosrdenstvo zažiarí a podnieti nás milovať svojho blížneho, oživením toho, čo cirkevná tradícia nazýva skutkami duchovného a telesného milosrdenstva. Tie nám pripomínajú, že viera sa prejavuje v konkrétnych každodenných skutkoch, ktorých cieľom je pomôcť nášmu blížnemu na tele i na duchu: dať sa mu najesť, navštíviť ho, utešiť a poučiť. Podľa nich budeme súdení, a preto som si

želal, aby „sa kresťanský ľud počas tohto s väteho roku zamýšľal nad telesnými a duchovnými skutkami milosrdenstva. Takto sa prebudí naše svedomie, ktoré je voči dráme chudoby akoby otupené, a čoraz hlbšie prenikneme do srdca evanjelia, kde sú Božím milosrdenstvom uprednostňovaní chudobní“ (tamže, 15). V chudobnom sa totiž Kristovo telo „stáva znova viditeľným, ako telo zmučené, doráňané, bičované, vyhladnuté, na úteku... aby sme ho spoznali, dotýkali sa ho a starali sa oň“ (tamže). Ide o neslýchané a pohoršenie vyvolávajúce tajomstvo pretrvávania utrpenia nevinného Baránka v dejinách. Pred týmto horiacim krom nezištnej lásky si môžeme – rovnako ako Mojžiš – len „zobuť svoju obuv“ (porov. Ex 3, 5), najmä ak je chudobný naším bratom alebo sestrou v Kristovi, ktorí trpia pre svoju vieru.

Vo svetle tejto lásky, ktorá je silnejšia ako smrť (porov. Pies 8, 6), sa ako najchudobnejší javia tí, čo nechcú uznať, že takými sú. Považujú sa totiž za bohatých, ale v skutočnosti sú najchudobnejší z chudobných. Sú totiž otrokmi hriechu, ktorý ich vedie k tomu, že neužívajú bohatstvo a moc v službe Bohu a blížnym, ale na uhasenie hlbokého pocitu vo svojom srdci, že sú tiež iba úbohými žobrákmi. Čím väčšia je ich moc a bohatstvo, tým väčšia môže byť ich slepota a klam. Môžu dokonca dospieť k tomu, že nechcú vidieť chudobného Lazára, ktorý žobre pri ich dverách (porov. Lk 16, 20 – 21). Pritom Lazár je obrazom Krista, ktorý v chudobných žobre o naše obrátenie. On predstavuje príležitosť na obrátenie, ktorú nám Boh ponúka a ktorú možno nevidíme. Takúto slepotu často sprevádza pyšná ilúzia o vlastnej všemohúcnosti, v ktorej zlovestne zaznieva diabolské „budete ako Boh“ (Gn 3, 5), ktoré je koreňom

každého hriechu. Takéto blúznenie môže nadobúdať aj spoločenskú a politickú formu, ako to ukazujú totalitné systémy dvadsiateho storočia a v našich dňoch ideológie unifikovaného myslenia (pensée unique) a technovedy, ktoré by chceli urobiť Boha nepodstatným a človeka zredukovať na surový výskumný materiál. Možno ho tiež vidieť v hriešnych štruktúrach súvisiacich s modelom falošného rozvoja, ktorý sa zakladá na modloslužbe peňazí a vedie bohatých jednotlivcov i spoločnosť k ľahostajnosti voči osudu chudobných, keď zatvárajú svoje dvere pred chudobnými a odmietajú, čo i len pohľad na nich.

Pôstne obdobie tohto svätého roku je pre nás všetkých najvhodnejším časom nato, aby sme vďaka počúvaniu Božieho slova a konaniu skutkov milosrdenstva prekonali vlastné existenciálne odcudzenie. Ak sa v telesných skutkoch

milosrdenstva dotýkame Kristovho tela v našich bratoch a sestrách, ktorí potrebujú byť nasýtení, oblečení, mať strechu nad hlavou a potrebujú, aby ich niekto navštívil, o to priamejšie sa v skutkoch duchovného milosrdenstva – pri poskytovaní rady, učení, napomínaní a modlitbe – dotýkame našej vlastnej hriechnosti. Telesné a duchovné skutky milosrdenstva nemožno nikdy oddeliť. Vďaka dotýkaniu sa tela ukrižovaného Ježiša v utrpení môžu byť hriechníci obdarovaní, keď uznajú, že sú tiež len chudobnými žobrákmi. Na tejto ceste majú aj „pyšní“, „mocní“ a „bohatí“, o ktorých sa hovorí v chválospeve Magnifikat, možnosť byť objatí a nezištne milovaní ukrižovaným Pánom, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych. Len jeho láska je odpoveďou na smäd po nekonečnom šťastí a láske, o ktorom sa človek klamne domnieva, že ho možno naplniť pomocou bôžikov poznania, moci a vlastníctva. Napriek

tomu stále trvá nebezpečenstvo, že pyšní, bohatí a mocní neustálym odmietaním otvoriť dvere svojich sŕdc Kristovi, ktorý na ne klope v chudobnom, napokon odsúdia sami seba a prepadnú sa do večnej priepasti samoty, ktorou je peklo. Ostré Abrahámove slová patria im i všetkým nám: „Majú Mojžiša a Prorokov, nech ich počúvajú“ (Lk 16, 29). Takéto pozorné počúvanie nás najlepšie pripraví na slávenie konečného víťazstva nad hriechom a smrťou už vzkrieseného Ženícha, ktorý chce v očakávaní svojho príchodu očistiť svoju Nevestu.

Nepremárnime toto obdobie Pôstu, ktoré je tým najvhodnejším časom na obrátenie! O to prosme na materský príhovor Panny Márie, ktorá ako prvá uznala svoju poníženosť (porov. Lk 1, 48) a nazvala seba samu Pánovou pokornou služobnicou (porov. Lk 1, 38) zoči-voči veľkosti

Božieho milosrdenstva, ktoré  
nezaslúžene dostala.

Vo Vatikáne 4. októbra 2015, na  
sviatok svätého Františka Assiského

František

Preklad: KBS

---

pdf | document generated  
automatically from [https://opusdei.org/  
sk-sk/article/posolstvo-svateho-otca-  
frantiska-na-postne-obdobie-2016/](https://opusdei.org/sk-sk/article/posolstvo-svateho-otca-frantiska-na-postne-obdobie-2016/)  
(07.04.2026)